

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW, MPVO

Kamerbrief Arbeidsvoorwaardenvergelijking Onderzoek
SEO

Aanleiding

Onderzoeksbureau SEO heeft in opdracht van BZK onderzoek naar de arbeidsvoorwaarden in de (semi)publieke sectoren uitgevoerd. Dit onderzoek is door BZK op 21 december 2023 met de Kamer gedeeld. In het onderzoek zijn onder andere de onderwijssectoren meegenomen.

U bent eind december akkoord gegaan met de opzet van een beleidsneutrale Kamerbrief over de resultaten van de onderwijssectoren in januari 2024. Hierbij treft u de definitieve versie van deze brief.

Geadviseerd besluit

Akkoord gaan met de brief.

Indien u akkoord bent, wordt u verzocht de brief aan de Tweede Kamer te ondertekenen.

Kernpunten

Het onderzoek geeft een actueel beeld van hoe aantrekkelijk en concurrerend de arbeidsvoorwaarden in de (semi)publieke sector zijn. De Kamerbrief geeft een leeswijzer van dit (complexe)onderzoek en duidt de resultaten voor het onderwijs.

Toelichting

Bijgevoegd zit naast de Kamerbrief ook een versie met daarin de laatste wijzigingen n.a.v. het definitieve rapport.

**Financieel-Economische
Zaken**

Van

[Persoonsg...](#)

T [Persoonsgegevens](#)

[Persoonsg...](#)

T [Persoonsgegevens](#)

Datum

08 januari 2024

Referentie

43487247

Bijlagen

Kamerbrief
Arbeidsvoorwaardenvergelijking
Onderzoek SEO Versie Schoon &
Versie Track Changes

Intern OCW afgestemd

DGFO, DGHBWE, COM, HOenS,
MBO, PO, VO

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW en Visa Priv...

**Financieel-Economische
Zaken**

Van

Persoonsg...

Visa Privacy

Visa Pri...

Visa Privacy

Persoons...

Datum

11 december 2023

Referentie

43117070

Bijlagen

Losse bijlage: Concept
kamerbrief

Afgestemd met

OPO, OVO, MBO, HO&S, COM,
notacoach, V.../DGcontrol

Afstemming met IRF vindt begin
januari plaats.

nota

Kamerbrief Arbeidsvoorwaardenonderzoek resultaten
onderwijs

Aanleiding

In opdracht van BZK heeft onderzoeksbureau SEO een onderzoek uitgevoerd naar de arbeidsvoorwaarden in de (semi)publieke sectoren. BZK zal het onderzoek naar verwachting rond 20 december openbaar maken (waarschijnlijk voorzien van een beknopte begeleidende aanbiedingsbrief). In de OCW-Kamerbrief leraren van medio december staat een aankondiging van een eigen Kamerbrief over het SEO-onderzoek, specifiek over het onderwijs.

Op 8 december jl. is in het MT-OCW afgesproken een (korte) beleidsneutrale Kamerbrief over dit onderzoek te versturen. Deze brief wordt verstuurd na openbaarmaking van het rapport door BZK, en voor de begrotingsbehandeling van OCW in januari 2024. De Kamerbrief bevat de resultaten van de onderwijssectoren in het po, vo, mbo, hbo en wo. Bijgevoegd zit een concept Kamerbrief, in deze nota lichten wij deze toe en vragen wij uw input en akkoord op de brief. Zo snel mogelijk na verwerking van uw reactie in januari zullen we een definitieve versie van de Kamerbrief met u delen.

Beslispunten

- Bent u akkoord met verzending van een beleidsneutrale Kamerbrief over de resultaten van de onderwijssectoren, voor de begrotingsbehandeling van OCW in januari 2024?
- Bent u akkoord met de opzet van de brief? Zijn er nog elementen die u aan de Kamerbrief wilt toevoegen?

Kernpunten

- Het onderzoek geeft een actueel beeld van hoe aantrekkelijk en concurrerend de arbeidsvoorwaarden in de (semi)publieke sector zijn.
- Het onderzoek gaat over de sectoren Rijk, politie, waterschappen, zorg, onderwijs, rechterlijke macht en gemeenten. In de toelichting bij deze nota staan de (meest opvallende) uitkomsten voor de onderwijssectoren. Het onderzoek geeft geen verklaring voor de gevonden loonverschillen.
- Door BZK is er een commissie ingericht die het onderzoek heeft begeleid. Hierin waren alle werkgevers van de (semi)publieke sectoren vertegenwoordigd, waaronder de relevante ministeries. De VO-raad vertegenwoordigde de werkgevers in alle onderwijssectoren. De bonden worden voor openbaarmaking van het rapport geïnformeerd. We zullen in januari voor verzending van de Kamerbrief een bijeenkomst organiseren voor de sociale partners om met hen in gesprek te gaan over de resultaten van het onderzoek voor de onderwijssectoren.

Mh zie
brief als "bes-
wijzen"
bij rapport
nee, less is more.

- De opzet van de Kamerbrief is afgestemd in het MT-OCW en bestaat uit: de focus op het belang van arbeidsvoorwaardenonderzoek en een verwijzing naar de Kamerbrief van BZK, de resultaten per onderwijssector en als afsluiting de oproep aan de sociale partners om de resultaten te benutten bij (cao-)afspraken over arbeidsvoorwaarden.
- Het onderzoek geeft aanknopingspunten voor vervolgonderzoek. Bijvoorbeeld de uitkomst dat jongere medewerkers tot 35 jaar minder verdienen dan in andere sectoren en oudere werknemers juist meer, ook in relatie tot de beeldvorming over het carrièreperspectief in het onderwijs. Ook de uitkomsten van de sector WO kunnen een reden zijn om meer verdiepend vervolgonderzoek te doen.

Toelichting: Conceptresultaten onderzoek (kunnen nog wijzigen)

De hieronder gepresenteerde uitkomsten gaan in op de vergelijking van één onderwijssector ten opzichte van alle andere sectoren. Voor bijvoorbeeld het po betekent dat een vergelijking met de andere onderwijssectoren vo, mbo, hbo en wo, de overheidssectoren, de zorg en de markt. De beloningspositie is volgens een wetenschappelijk beproefde en onderschreven matchingsmethode onderzocht. Voor alle onderwijssectoren geldt dat veel vergelijkbare werknemers worden gevonden in de sector zorg en welzijn.

Funderend onderwijs po en vo		Mbo, hbo en wo	
Leeswijzer: de vergelijking is gemiddeld het verschil 'met andere sectoren'. 'meer' betekent hoger in het onderwijs dan elders, 'minder' betekent lager dan elders, marktconform betekent een verschil van minder dan 5 procent en dus vergelijkbaar met elders. De vergelijking gaat om alle medewerkers in de onderwijssector (dus niet bijv. alleen docenten), tenzij anders vermeld.			
Sectorgemiddelden in het onderwijs			
PO en VO		MBO, HBO en WO	
Het po en het vo verdienen marktconform (+4% en +1%).		Het mbo verdient marktconform (-1%), Het hbo verdient méér (+7%) en het wo verdient minder (-5%).	
In het po is het gemiddelde uurloon sinds 2013 meer marktconform geworden met de grootste sprong in 2022 bij het dichten van de loonkloof, voor het vo is het ieder jaar nagenoeg marktconform.		In het mbo is het gemiddelde uurloon sinds 2017 marktconform, daarvoor was het minder dan elders. In het hbo is het gemiddelde uurloon vanaf 2013 bekeken ieder jaar meer dan elders. In het wo juist ieder jaar minder.	
De onderwijscao's zijn vergeleken met tien cao's uit de marktsector. Uit de cao-analyse blijkt dat de secundaire arbeidsvoorwaarden in het onderwijs over het algemeen relatief gunstig zijn (met uitzondering voor de toeslagen voor overwerk).			
Arbeidsvoorwaarden in andere publieke sectoren (inclusief zorg)			
In de meeste andere publieke sectoren wordt marktconform verdiend. De sectoren die er in positieve zin uitspringen - naast het po en hbo - zijn de rechtspraak en de militairen. De politie en het burgerpersoneel van defensie verdienen minder, net als in het wo. De secundaire arbeidsvoorwaarden zijn goed geregeld in alle publieke sectoren.			
Beloningspositie naar functie, opleidingsniveau, leeftijd en werktijdfactor			

Datum

11 december 2023

Docenten in het reguliere basisonderwijs en speciaal onderwijs verdienen meer (+6% en +13%). Docenten in het vo verdienen marktconform (+4%). Onderwijsassistenten in het po en vo verdienen minder (-14% tot -20%).	Docenten in het mbo verdienen marktconform (+2%). Instructeurs verdienen minder (-6%). In het hbo en wo heeft geen analyse naar specifieke functiegroepen plaatsgevonden.
Met een <u>hbo-master</u> opleiding verdienen medewerkers in het po en vo meer (+14% en +10%).	Met een <u>hbo-master</u> opleiding verdienen medewerkers in het hbo meer (+12%), en marktconform in het mbo (2%) en wo (0%). In hbo verdient een <u>wo-master</u> meer (+8%) en in het wo minder (-8%). In het wo verdient een <u>hbo-bachelor</u> (-7%) minder. De <u>mbo-opgeleide</u> werknemers in het hbo verdienen meer (+7%).
Werknemers tot 35 jaar verdienen minder in het po en vo (-10% en -9%).	Werknemers tot 35 jaar verdienen minder in het hbo en wo (-6% en -15%). In het mbo verdienen zij marktconform (0%).
Alle deeltijders in het po en vo die minder dan 20 uur per week werken verdienen marktconform (-2% en +4%)	Alle deeltijders in het hbo en wo die minder dan 20 uur per week werken verdienen meer (+10 tot +14%). In het mbo is dat marktconform (-2%).